

efter en Videnskab, der kan sammenfatte alle Specialundersøgelsernes Resultat.

Forf.s Fremstilling er let skreven, underbygget med megen Læsning, men fuld af for mange Gentagelser. Hver Gang jeg læser en Franskmand tænker jeg paa, om ikke Sættetarifen i Frankrig er urimelig lav.

L. V. Birck.

HENRY PARKER WILLIS. **A History of the Latin Monetary Union.** A study of international monetary action. Chicago 1901. The University of Chicago Press. (VIII + 332 S.).

Der er allerede skrevet saa meget om den latinske Møntunion, at en stor ny Bog derom kunde synes overflødig. Willis har imidlertid tilstræbt at give noget andet end de sædvanlige Fremstillinger, idet han væsentlig har søgt at fortælle og forklare Unionens indre Historie. Hovedsagelig paa Basis af officielle Dokumenter og statistiske Data angaaende Møntvæsenet har han behandlet Unionens Udvikling fra dens Begyndelse i 1865 op til Nutiden gennem den Række af Konferencer og Traktater, der efterhaanden forandrede Unionsbetingelserne. Det Hovedindtryk, man faar af Fremstillingen af de idelige Forhandlinger om Ændringer snart i den ene og snart i den anden af Betingelserne, er det, at en Union af den Art som den latinske er en stadig Kilde til Vanskeligheder for de kontraherende Parter, og det har tydelig nok ogsaa været Forfatterens Hensigt at bibringe Læserne dette Indtryk. Men det maa siges til hans Ros, at om der er Tendens i Bogen, gør den sig intetsteds gældende paa den historiske Sandheds Bekostning. Willis lægger de objektive Data saa omhyggelig til Rette, at man kan kontrollere hans Opfattelse.

Unionens Grundskade ser han i selve Traktaten af 1865, og han hævder, at den ikke med tilstrækkelig Klarhed fastslog enten det ene eller det andet af de to store Principer, det bimetallistiske eller det monometalli-

efter en Videnskab, der kan sammenfatte alle Specialundersøgelsernes Resultat.

Forf.s Fremstilling er let skreven, underbygget med megen Læsning, men fuld af for mange Gentagelser. Hver Gang jeg læser en Franskmand tænker jeg paa, om ikke Sættetarifen i Frankrig er urimelig lav.

L. V. Birck.

HENRY PARKER WILLIS. **A History of the Latin Monetary Union.** A study of international monetary action. Chicago 1901. The University of Chicago Press. (VIII + 332 S.).

Der er allerede skrevet saa meget om den latinske Møntunion, at en stor ny Bog derom kunde synes overflødig. Willis har imidlertid tilstræbt at give noget andet end de sædvanlige Fremstillinger, idet han væsentlig har søgt at fortælle og forklare Unionens indre Historie. Hovedsagelig paa Basis af officielle Dokumenter og statistiske Data angaaende Møntvæsenet har han behandlet Unionens Udvikling fra dens Begyndelse i 1865 op til Nutiden gennem den Række af Konferencer og Traktater, der efterhaanden forandrede Unionsbetingelserne. Det Hovedindtryk, man faar af Fremstillingen af de idelige Forhandlinger om Ændringer snart i den ene og snart i den anden af Betingelserne, er det, at en Union af den Art som den latinske er en stadig Kilde til Vanskeligheder for de kontraherende Parter, og det har tydelig nok ogsaa været Forfatterens Hensigt at bibringe Læserne dette Indtryk. Men det maa siges til hans Ros, at om der er Tendens i Bogen, gør den sig intetsteds gældende paa den historiske Sandheds Bekostning. Willis lægger de objektive Data saa omhyggelig til Rette, at man kan kontrollere hans Opfattelse.

Unionens Grundskade ser han i selve Traktaten af 1865, og han hævder, at den ikke med tilstrækkelig Klarhed fastslog enten det ene eller det andet af de to store Principer, det bimetallistiske eller det monometalli-

stiske. Herimod kan vel nok indvendes, at mens det ganske vist stod hver af Staterne frit for at lade være at udmønte det ene eller det andet Metal som Hovedmønt, var Traktaten dog efter hele sit almindelige Indhold bimetallistisk, idet den vel ikke paabød, men dog tillod Udmøntning af begge Metaller. Større Ret har Willis paa to andre Hovedpunkter. Dels hævder han, at da Hovedcirkulationen paa det Tidspunkt, da Unionen stiftedes, bestod af Guld, kunde man med Lethed have baseret den paa Guldmøntfoden, og derved havde man undgaaet de fleste af de senere Tidens Vanskeligheder og Stridigheder. Dels lægger han Vægt paa, at det er en følelig Mangel, at Traktaten af 1865 ikke indeholdt den ringeste Bestemmelse om, hvad der skulde ske, naar Unionen opløstes, eller nogen af Staterne gjorde sin Ret til at træde ud gældende. En Bestemmelse om, hvorledes Indløsningen af de i de andre Lande cirkulerende Mønter skulde foregaa, blev først fastslaaet i 1885 efter lange og vanskelige Forhandlinger. Ved Bedømmelsen af disse Forhold maa man erindre, at Unionen stiftedes under Omstændigheder, der var saa forskellige fra dem, der senere indtraadte, at det er forklarligt, at de paagældende Regeringer gik ud fra Forudsætninger, der i saa ringe Grad kom til at svare til Virkeligheden. Det var Oversvømmelsen af Guld og dettes Værdifald, der skabte Frygten for, at et yderligere Fald af Guldets Værdi i Forhold til Sølvets skulde drive Sølvskillemønten ud af Landet, og derved blev et af de væsentligste Momenter, der bragte Landene til at nærme sig til hinanden og træffe fælles Bestemmelser angaaende Møntvæsenet. Derimod var det den ganske modsatte Bevægelse, nemlig Sølvets Værdifald, der førte først til Ophøret af Udmøntningen af Femfrancsstykker i Halvfjerserne og senere til Traktaten af 1885, som trods Belgiens Modstand gennemtvang Forpligtelsen til den delvise Indløsning af Femfrancsstykkerne med Guld ved Unionens eventuelle Opløsning. Ganske interessant paaviser Forfatteren, hvorledes denne Bestemmelse har fæstnet Unionen

og gjort dens Opløsning næsten umulig i en overskuelig Fremtid, fordi Indløsningspligten vilde bringe de smaa Stater altfor store Tab, hvis de meldte sig ud, medens paa den anden Side den Omstændighed, at Belgiens direkte Forpligtelse til Indløsning med Guld kun strækker sig til Halvdelen af det Beløb, hvormed de belgiske Femfrancsstykker i Frankrig overstiger de franske i Belgien, gør det til en betænkelig Sag for Frankrig at trække sig tilbage. Klausulen om at Belgien er forpligtet til at modtage den anden Halvdel af den almindelige Handels Vej, er kun en ringe Trøst for Frankrig, da dette næsten altid har en gunstig Handelsbalance overfor Belgien. — Kan man være uenig med Forfatteren i hans Opfattelse af Spørgsmaalet om den oprindelige Traktats bimetallistiske Karakter, maa man give ham Ret i, at efter Halvfjerserne og særlig efter 1885 er Unionen i Realiteten ikke længere bimetallistisk. Forretningerne i Frankrig og Belgien maa siges i Hovedsagen at foregaa paa en ren Guldbasis — man behøver i denne Henseende kun at henvise til de andre Landes Kurser for Veksler paa Frankrig og Belgien — og den i 1885 stipulerede Indløsningspligt har givet Femfrancsstykkerne en anden Karakter end de havde før.

Foruden at følge Forhandlingerne indenfor Unionen Skridt for Skridt og gengive samtlige Traktaters Ordlyd, meddeler Forfatteren ogsaa en udførlig og interessant Statistik over Guldets og Sølvets Cirkulation og deres Ind- og Udførsel. Nogle Steder har han til Oplysning om disse Forhold benyttet grafiske Fremstillinger. Dette giver Anledning til en Bemærkning, som ikke gælder Willis alene, nemlig at grafiske Fremstillinger kan være paa deres Plads, naar de bidrager til en klarere Opfattelse af Forholdet end Tabeller alene kunde give, men at de ellers kan være ret overflødige, og om flere af Diagrammerne i denne Bog maa det siges, at de er i den Grad uoverskuelige, at man vilde faa langt bedre Besked af en almindelig Tabel. Denne Anke gælder dog kun

et mindre Afsnit, og i det hele er saavel det statistiske som det historiske Materiale fremstillet saa klart og ædrueligt, at Bogen vil kunne være til Nytte for enhver, der vil gøre sig bekendt med Unionens Historie.

E. Meyer.

L. A. HAUCH og A. OPPERMAN. **Haandbog i Skovbrug.** København 1898—1902. Det nordiske Forlag. (788 S.).

Som Frugten af mange Aars Arbejde foreligger her et Værk paa omtrent 800 Sider, der i næsten enhver Henseende synes fortrinlig egnet til Haandbog for den, der af en eller anden Grund ønsker mere indgaaende Oplysninger om vore Skove og vort Skovbrug; — selvfølgelig vil den i første Linje være en værdifuld Bog for de Folk, hvis Erhverv ved Praksis eller Teori er knyttet til vore Skove, men ogsaa for andre indeholder den en Mængde Ting, der læses med stor Interesse.

Som rimeligt er, tager Værket først og fremmest Sigte paa en Skildring af de særlige danske Forhold; det er bygget paa et indgaaende Studium af vor forstlige Litteratur, og ved de udførlige Kildeangivelser aabner det let Adgang til en nøjere Undersøgelse af de mere specielle Punkter, der til forskellige Tider har været behandlede i Bøger og Blade.

Selv for den, der uden direkte at være knyttet til vort Skovbrug føler Trang til at udvikle sit Kendskab til Skovene og de enkelte Træsarter, findes her en Række interessante Oplysninger saavel om Skovnaturen i Almindelighed som om de forskellige Bevoksningsformer; særlig de mere betydningsfulde Arter af Løvtræ er meget omhyggeligt behandlede, medens man i det hele og store kun har skænket Naaletræerne en mindre indgaaende Omtale, — et Forhold, der maaske tildels er en Følge af, at Forfatterne, som de udtrykkelig gør opmærksom paa, særlig har været knyttede til Skovbruget paa Øerne, og derfor modtaget de dybeste og varigste Indtryk herfra.